

Μακάριοι οι πενθούντες ότι αυτοί παρακληθήσονται (Πρωτοπρεσβύτερος π. Παντελεήμων Κρούσκος, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία](#)

Ερχόμαστε στον δεύτερο μακαρισμό. «Μακάριοι οι πενθούντες ότι αυτοί παρακληθήσονται». Μακάριοι αυτοί που πενθούν γιατί αυτοί θα παρηγορηθούν.

Βέβαια με τα μέτρα και την λογική αυτού του κόσμου δεν συμβιβάζονται μακαριότητα και πένθος. Πώς είναι δυνατόν αυτοί που βρίσκονται σε διαρκές πένθος να είναι ευτυχείς και παρηγορημένοι; Συνήθως το πένθος σχετίζεται με την τραγική πραγματικότητα του θανάτου. Πενθούμε για την απώλεια του αγαπημένου προσώπου αλλά και για τον δικό μας επικείμενο θάνατο, που πολλές φορές τον θεωρούμε απίστευτα εκμηδενισμό και τέλος. Ο σύγχρονος άνθρωπος στέκεται ανασφαλής και τρέμων έναντι ενός τάφου. Κατορθώσαμε να δομήσουμε μια κοινωνία θανατοκεντρική. Μια κοινωνία που έχει ως κέντρο το φόβο του θανάτου. Γιατί τι άλλο είναι η σημερινή αγωνία του ανθρώπου για επιβίωση και υπεροχή, παρά φόβος θανάτου; Όλοι θέλουν να επιπλεύσουν, να αφήσουν στίγμα, όνομα και να επιβιώσουν πριν τους νικήσει ο θάνατος. Κυνηγώντας τις ηδονές και την ευδαιμονία νομίζουμε ότι κερδίζουμε την ζωή και εξορκίζουμε τον θάνατο. Βέβαια ξεχνάμε τον πνευματικό θάνατο, την απομάκρυνση από τον Θεό.

Αυτός που πενθεί και πάσχει και οδυνάται με ανεκκλήτους στεναγμούς για την αμαρτία του και για να μην αποσχιστεί από τον Θεό είναι ο κατά Χριστόν πενθών. Ο Χριστός νίκησε τον πνευματικό και αιώνιο θάνατο με τον Σταυρό, τον θάνατο και την Ανάσταση Του και εκμηδένισε την εξουσία του σωματικού πάνω στον άνθρωπο. Πλέον μετά την ανάσταση του ο πνευματικός θάνατος είναι κατηγορημένος για όσους είναι του Χριστού, ενώ ο σωματικός δυναμικά θύρα για την αθανασία. Ο πιστός μετέχοντας στο μυστήριο και τα μυστήρια της Εκκλησίας αφθαρτοποιείται, νικά τον θάνατο και προγεύεται αιώνια Ζωή.

Αφού είδαμε την κατάργηση του θανάτου μέσα στην βασιλεία του Θεού, ας δούμε, όσον δυνατόν, ποιους εννοεί ο Χριστός ως πενθούντες. Κατά Θεόν πένθος είναι η συνεχής μετανοϊκή ζωή, να συνειδητοποιώ την αμαρτωλότητα μου και να κλαίω για τις αμαρτίες μου και να επιθυμώ συνεχώς την πνευματική μου ανάσταση. Αυτό προϋποθέτει τον πρώτο μακαρισμό, να είμαι πτωχός τω πνεύματι. Κατά Θεόν πένθος σημαίνει να κάνω μετρημένη και φιλοσοφημένη ζωή κατανοώντας την ματαιότητα του κόσμου, όχι όμως με κυνισμό και απελπισία, αλλά ποθώντας κάτι ανώτερο, την βασιλεία επί γης. Απελπισμένος στην ουσία είναι μόνο ο κολασμένος, εκτός αν η απελπισία του στρέφεται ενάντια στην μηδαμινότητα του και στην κατανόηση ότι όλα είναι του Θεού. Το κατά Χριστόν πένθος είναι πένθος χαροποιόν, η γνωστή χαρμολύπη πού διέπει το σταυροαναστάσιμο ήθος της ορθοδοξίας. Να συνοδυνάσαι και να πονάς για το κακό και την αδικία πού μαστίζει τον κόσμο και να βρίσκεις καταφύγιο, ελπίδα και ασφάλεια στον Χριστό. Να τα νεκρώνεις όλα, να τα αφήνεις πίσω σου σε έναν τάφο, για να είσαι ελεύθερος, αφού πλέον όλα θα είναι του Χριστού στην πορεία σου και συ πραγματικά ελεύθερος. Ουσιαστικά κατά Θεόν πένθος σημαίνει την μετάνοια. Μετάνοια γιατί είναι κοντά στον καθένα μας, εγγίζει η βασιλεία του Θεού και οφείλουμε να έχουμε έτοιμο τον λύχνο της ψυχής μας.

Σταυρώσιμο ήθος σημαίνει: μυστικός πόνος, κρυφός καημός, θυσία, αυταπάρνηση, «αλλήλων τα βάρη βαστάζετε», στεναγμός ανεκλάλητος, χαρμολύπη, αυτομεμφία, ταπείνωση, λαθότητα, δια Χριστόν μωρία, του κόσμου αποταγή, μετάνοια αγόγγυστη, συμμαρτυρία και μαρτύριο Χριστού. Αυτό σημαίνει: ταπείνωση, τριβή στις οδούς και τις ρύμες με τον πόνο που γεννά η αμαρτία στον άνθρωπο δίχως να σε αγγίζει η αμαρτία του. Μύηση στον πόνο, συσταύρωση με την οδύνη του άλλου προσώπου, συνταύτιση νοερή και πραγματική με τον θλιβόμενο, τον πενθούντα, τον υστερούμενο, σκύψιμο πάνω από τις πληγές του, γονυκλισία καρδιάς και εσώτερης φωτιστικής, καυστικής οδύνης εν των ταμείω ημών. Σημαίνει πάλη και δάκρυ και αίμα και να μην ζεις εσύ πλέον, αλλά να ζή εν σοι Χριστός. Σημαίνει εκούσια στέρση κάθε ανακούφισης, να ανιχνεύεις τον πόνο στην χαρά και στην χαρά να μην λησμονείς την θλίψη. Να καίγεσαι και να αγαπάς, να μην βρίσκεις ησυχία για την ανημποριά και την αδικία του κόσμου. Και κάτι πίο βαθύ και οδυνηρό και μεγάλο και σπάνιο: να έχεις αυτοεξουθενωθεί και ταπεινωθεί τόσο ώστε να παραμένεις νεκρός μπροστά σε κάθε προσβολή και εξουθένωση από τους άλλους και συνάμα να παραμένεις χαρούμενα νηφάλιος όταν διώκεσαι, μαρτυρείς, συκοφαντείσαι, βάλλεσαι πανταχόθεν από την ασφυκτική και αλγεινή κακία του κόσμου ή να ασθενείς και τότε ακριβώς να χαίρεσαι, να είσαι ισχυρός και να πανηγυρίζεις. Γιατί πάνω απ όλα πρέπει να θυμόμαστε ότι ο Χριστός ταλάνισε τους «γελώντας». Δηλαδή αυτούς που ζουν χωρίς πνευματική ευθύνη και μέριμνα

την ζωούλα τους. Σε αυτούς δεν γεννιέται παρηγοριά και ειρήνη, αλλά μάλλον ακόρεστη επιθυμία για περισσότερες ηδονές εφήμερες και τέλος έλλειψη και στέρηση ικανοποίησης και κάθε τί γύρω τους γίνεται φορτίο και κατάρρα.

Μετά το πένθος γεννάται η χαρά, μετά την μετάνοια η λύτρωση και τον Σταυρό ακολουθεί η ανάσταση. Αυτή είναι η χαρά για την οποία ο Χριστός είπε ότι » η λύπη σας θα μεταστραφεί σε χαρά». Αυτή είναι η αναφαίρετη ειρήνη την οποία ανήγγειλε ο Χριστός στους μαθητές Του. Αυτή είναι η χαρά για την οποία είπε ο Χριστός ότι πρέπει ο σίτος να πέσει στην γή και να πεθάνει για να φέρει καρπό. Καρπός είναι η χαρά, θάνατος η νέκρωση κάθε άλλης χαράς, παρηγοριάς και ελπίδας. Αυτή είναι η Χαρά την οποία υπονοεί το όνομα του Παρακλήτου, ο οποίος σημαίνει Παρηγορητής και Αυτός θα δώσει την ασφάλεια κάθε γνώσης στις ταπεινές και μετανοϊκές καρδιές.

Κατά Θεόν πένθος είχε ο αββάς εκείνος, ο οποίος περιπλανιόταν σε όλη την γη κλαίγοντας και θρηνώντας. Και όταν τον ρωτούσαν την αιτία της τόσης θλίψης του, απαντούσε: «Έχασα την πατρίδα μου, είμαι εξόριστος και θρηνώ». Και πατρίδα χαμένη εννοούσε βέβαια την παραδείσια μακαριότητα του Αδάμ.

Ο αββάς Ποιμήν κάποτε είδε μια μαυροντυμένη γυναίκα να πενθεί και να οδύρεται με τα μαλλιά λυτά μπροστά στον τάφο, αγαπημένου της προσώπου. Και τότε κατενόησε ότι αν κλάψουμε και εμείς τόσο έντονα και συνειδητά για την αμαρτία μας και ότι μας κρατά μακριά από τον Θεό, θα βρούμε την αληθινή παρηγοριά, την μυστική χαρά και παράκληση.